

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Мелітопольського
державного педагогічного
університету імені Богдана
Хмельницького

від 03.04.2020 року № 07/01-05

УХВАЛЕНО

На засідання Вченої ради
Мелітопольського державного
педагогічного університету імені
Богдана Хмельницького
від 02.04.2020 року протокол № 14

Голова Вченої ради

А.М. Солоненко

ПОЛОЖЕННЯ

№ 384

**про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук
у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені
Богдана Хмельницького**

Загальні положення

1. Це Положення визначає механізм підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук (далі – здобувачі) у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (далі – університет) і є обов'язковим до виконання. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук в університеті здійснюється відповідно до нормативних документів: Конституції України, Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-УІІ; Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261.

2. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук в університеті здійснюється:

- у докторантурі університету за очною (денною) формою навчання;
- шляхом самостійної підготовки наукових досягнень до захисту.

3. Підготовка осіб у докторантурі університету здійснюється:

- за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням);

- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема й за кошти грантів, які отримав університет на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук).

4. На науковому рівні вищої освіти підготовка докторів наук здійснюється без отримання ліцензії.

Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності докторантури в університеті здійснює вчена рада.

5. Докторантура з відповідної спеціальності відкривається за рішенням вченої ради університету, що затверджується наказом ректора, за умов наявності трьох штатних працівників – докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, що відповідає цій спеціальності, та ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з відповідної спеціальності.

Кваліфікація особи, що відповідає спеціальності, за якою відкрито докторантуру, визначається за такими критеріями:

- наявність в особи документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі знань (науки) та/або спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною кафедрою (спеціальністю);

- наявність за останні п'ять років не менше ніж п'яти наукових публікацій, до яких зараховують:

- не менше ніж одну статтю в періодичному виданні, внесеному до наукометричних баз даних Scopus або Web of Science Core Collection;

- статті в наукових виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України;

- монографії або їх розділи;

- не більше ніж два патенти на винахід;

- участь у:

- підготовці наукових кадрів, що підтверджується видачею здобувачеві документа про присудження відповідного наукового ступеня;

– міжнародних наукових проєктах або залучення до міжнародної експертизи;

– атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена спеціалізованої вченої ради, або члена експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій.

6. Вступ до докторантури університету здійснюється на конкурсній основі відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти, затверджених Міністерством освіти і науки України, та Правил прийому до Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького на відповідний рік.

7. Правила прийому до докторантури університету затверджує вчена рада на основі Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти й у встановлені строки оприлюднює їх на офіційному вебсайті університету.

Правила прийому до докторантури університету є чинними впродовж відповідного календарного року й визначають, зокрема, порядок, перелік і терміни подання документів для вступу до докторантури університету; зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників за кожною спеціальністю.

8. Нормативний строк підготовки доктора наук у докторантурі – два роки.

9. Підготовка в докторантурі передбачає виконання особою відповідної наукової програми за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невіддільним складником наукової програми докторантури є підготовка та публікація наукових статей.

10. Докторанти виконують свої наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, у якому визначено зміст, обсяг і строки виконання запланованих робіт, терміни атестації та захисту дисертаційної роботи. Індивідуальний план наукової роботи докторанта

погоджується з науковим консультантом і затверджується вченою радою університету впродовж двох місяців від дня його зарахування.

11. Індивідуальний план наукової роботи докторанта є обов'язковим до виконання й використовується для оцінювання успішності роботи докторанта.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою університету рішення про відрахування докторанта.

12. Особа, яка раніше навчалася в докторантурі за державним замовленням, має право на повторний вступ до докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

13. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

Права та обов'язки докторантів

14. Докторанти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України «Про вищу освіту». Для належного проведення наукових досліджень докторанти також мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в університеті, бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного й змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового консультанта;
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 66, ст. 2183);

- академічну та соціальну відпустку, зокрема за станом здоров'я, у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, сімейними обставинами, іншими причинами, що, відповідно до законодавства, унеможливають навчання;

- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства;
- вибір спеціалізованої вченої ради, де відбуватиметься публічний захист наукових досягнень здобувача.

15. Докторанти повинні виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені ст. 63 Закону України «Про вищу освіту». Для забезпечення належного проведення наукових досліджень докторанти також зобов'язані:

- дотримуватися принципів академічної доброчесності, загальноприйнятих морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії);

- виконувати індивідуальний план освітньо-наукової роботи та посеместрово звітувати про хід його виконання на засіданні кафедри;

- подати свої наукові досягнення у вигляді дисертації до спеціалізованої вченої ради.

16. Докторанти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень і стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями

Підготовка здобувачів ступеня доктора наук у докторантурі

17. Для завершення роботи над науковим дослідженням і оформлення його результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури університету.

18. Атестація докторанта здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності на підставі публічного захисту

наукових досягнень у формі дисертації (монографії, наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується МОН).

Якщо в університеті не функціонує спеціалізована вчена рада зі спеціальності, за якою зарахований докторант, атестацію докторанта може здійснювати постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності іншого закладу вищої освіти за клопотанням університету або за заявою докторанта.

Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (монографії, науковій доповіді за сукупністю статей) повинен представити узагальнення проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення.

19. Міжсеместровий звіт докторанта обговорюється на засіданні відповідної кафедри, оформлюється у вигляді атестаційного листа (див. Додаток), який подається разом із витягом з протоколу кафедри у встановлені терміни (до 15 березня) до відділу аспірантури і докторантури, згідно з графіком прийому звітів. Річний звіт обговорюється на відповідній кафедрі та затверджується на вченій раді університету до 25 вересня. У разі не виконання докторантом індивідуального плану наукової роботи вчена рада ухвалює рішення про його дострокове відрахування з докторантури.

20. Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

Порядок та умови вступу до докторантури

21. Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає кафедрі розгорнуту пропозицію, у якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту.

Упродовж місяця від дня надходження документів від усіх вступників відповідний структурний підрозділ заслуховує їх наукові доповіді і шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд вченої ради університету. Перелік і строки подання документів, необхідних для вступу до докторантури, визначаються Правилами прийому до університету.

Перелік повинен містити, зокрема:

- письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науково-педагогічним або науковим працівником університету і який згодний бути науковим консультантом вступника в разі його вступу до докторантури;
- копію диплома доктора філософії або кандидата наук.

Особа, яка подає для вступу до докторантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, може бути допущена до вступу нарівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення щодо зарахування такого вступника до докторантури вчена рада університету одночасно ухвалює рішення про визнання його диплома. У разі відмови вчена рада університету надає вступникові обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

22. Вчена рада університету впродовж місяця має розглянути висновки кафедри щодо кожного вступника й ухвалити рішення про його зарахування до докторантури та, відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника, призначити йому наукового консультанта з числа штатних науково-педагогічних працівників університету зі ступенем доктора наук із відповідної спеціальності. Рішення вченої ради затверджується й оформлюється наказом ректора університету. На здійснення наукового консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта. Науковий консультант може здійснювати підготовку лише одного докторанта.

23. Тему наукового дослідження докторанта затверджує вчена рада університету протягом двох місяців від дня зарахування в докторантуру. Для цього докторант зобов'язаний не пізніше ніж за 2 тижні до засідання вченої ради подати до відділу аспірантури і докторантури відповідну заяву (погоджену з науковим консультантом), витяг з протоколу засідання відповідної кафедри.

**Підготовка здобувачів ступеня доктора наук шляхом
самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту**

24. Здобувач ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у формі дисертації (монографії, наукової доповіді за сукупністю статей), повинен:

- мати ступінь доктора філософії (кандидата наук);
- представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;
- мати опубліковані праці за темою наукових досягнень у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях.

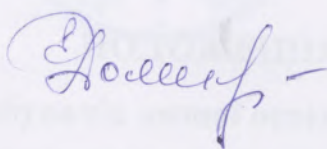
25. Тема наукового дослідження здобувача ступеня доктора наук затверджується вченою радою університету. Для цього здобувач подає на ім'я голови вченої ради заяву, витяг з протоколу засідання відповідної кафедри та розгорнуту пропозицію з обґрунтуванням актуальності обраної теми.

26. Атестація здобувача ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує в університеті або в іншому закладі вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації (монографії, наукової доповіді за сукупністю статей).

Прикінцеві положення

27. Це Положення набуває чинності з моменту його ухвалення вченою радою університету та затвердження наказом ректора.
28. Будь-які зміни чи доповнення до цього Положення вносяться за рішенням вченої ради університету та затверджуються наказом ректора.

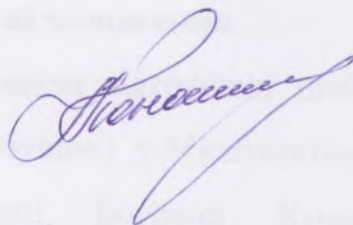
Виконавець

О.М. Долинна

ПОГОДЖЕНО

Провідний юрисконсульт

О.А. Коноплянко